

REFERAT Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø d. 15-01-2024

Mødedato Mandag d. 15. januar 2024 kl. 15:00

Mødested Mødelokale 1

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Orientering om klimaregnskab 2023 for Region Sjælland som virksomhed.....	6
Orientering om arbejdet med klimatilpasning.....	11
Orientering om LIFE ACT ansøgning.....	15
Orientering om indsats mod PFAS forurening ved Tune.....	19
Godkendelse af Indsatsplan for jordforureningsområdet 2024.....	23
Orientering om "Forureneren betaler princippet".....	28
Orientering om olieforurening i Præstø.....	32
Orientering om æbleundersøgelsen.....	36
Afreportering om status på tilsyn i råstofgrave 2023.....	40
Godkendelse af arbejdsplan 2024.....	46
Beslutning om mulig ændring af starttidspunkt for udvalgets møder.....	50
Aktuelle sager.....	53
Næste møde.....	57
Godkendelse af deltagelse ved møde i Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø mande	60

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

EMN-2023-06607

1 (Åben) Godkendelse af dagsorden

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-06607

Dok ID: 11007190

Resumé

.

Indstilling

.

Sagsfremstilling

.

Økonomi

.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Godkendt.

Fraværende

Gitte Simoni

Medlem

(A)

Bilag

.

Punkt 2: Orientering om klimaregnskab 2023 for Region Sjælland som virksomhed

EMN-2023-06086

2 (Åben) Orientering om klimaregnskab 2023 for Region Sjælland som virksomhed

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-06086

Dok ID: 11201943

Resumé

I 2020 udarbejdede Region Sjælland sit første klimaregnskab for regionen som virksomhed. Regnskabet er en detaljeret analyse af regionens udledninger på organisations- og forbrugsgruppenniveau. Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø besluttede d. 4. september 2023, at der skal udarbejdes et nyt klimaregnskab for Region Sjælland på baggrund af 2023-data. Klimaregnskabet skal, ud over at give et overblik over regionens klimagas-udledning, danne grundlag for anbefalinger til klimaindsatser i den kommende klimahandlingsplan for 2025 og frem.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Det primære formål med at udarbejde klimaregnskabet er at beregne og vurdere klimapåvirkninger af regionens aktiviteter, herunder drivhusgasser forbundet med indkøb og fremstilling af varer og ydelser.

Formålene med Klimaregnskab 2023 for Region Sjælland er derudover at:

- Etablere et overblik over Region Sjællands klimagaspåvirkning
- Status, rapportering og opfølgning på klimaindsatsen
- Skabe grundlag for klimaplan 2025 og frem.

Regionens klimaregnskab for 2019 viste, at de samlede CO₂-udledninger var på 295.000 ton CO₂ i 2019. 2019-regnskabet udgjorde baggrund for de to efterfølgende klimahandleplaner for 2022 og 2023-24.

Der er ikke udarbejdet klimaregnskab for Covid-19-årene 2020, -21 og -22, da de datamæssigt er "dårlige år". Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø besluttede som følge heraf på møde d. 4. september 2023, at der skal udarbejdes et nyt klimaregnskab for Region Sjælland på baggrund af 2023-data.

Klimaregnskab 2023

Region Sjællands klimaregnskab 2023 laves på baggrund af den internationale GhG-standard (Greenhouse Gas Protocol), som er en anerkendt og udbredt metode til udarbejdelse af CO₂-regnskaber.

Klimaregnskaber efter GhG-protokollen udarbejdes med et mål om at lave så præcist et CO₂-regnskab som muligt ud fra en ensartet standard. GhG-protokollen definerer således de udledningskategorier, der skal inkluderes og vurderes, hvormed regnskaber kan sammenlignes med andre virksomheder på tværs af sektorer og virksomhedsområder. GhG-protokollens standard anvendes bredt af private og offentlige virksomheder og anvendes f.eks. også af Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet.

Fordele og ulemper

Klimaregnskabet skal danne grundlag for vurdering af indsatser i Klimahandlingsplan 2022 og Klimaplan 2023-24 samt bidrage til udpegning af nye udledningsområder med størst reduktionspotentiale.

Det er vigtigt at bemærke, at der ikke tale om en eksakt videnskab, når der udarbejdes et klimaregnskab. I stedet anvendes bedst mulige metode for at sikre et så præcist og gennemsigtigt klimaregnskab som muligt.

En svaghed i udarbejdelse af klimaregnskaber er, at nogle udledningskategorier bygger på økonomi. Det betyder, at der ses på kr. og øre forbrug, som der herefter ganges en CO₂-udledningsfaktor på. Dette er f.eks. gældende for medicinområdet. Tilgangen har visse svagheder. Til eksempel kan nævnes, at hvis der opnås en bedre pris på et givent medicinsk præparat et givent år, vil det resultere i en mindre beregnet CO₂-udledning. Mens den reelle udledning vil være det samme. Dette er ikke en optimal tilgang, men det er den bedst mulige på området pt. for nogle udledningsområder.

Klimaregnskabet fremadrettet

Der arbejdes på at gøre Region Sjællands klimaregnskab mere dynamisk, herunder at få udlednings og forbrugsdata opgjort med hyppigere mellemrum for de udledningskategorier, hvor det kan lade sig gøre praktisk og ressourcemæssigt.

Med dynamiske udledningsdata vil ledelsen i regionens virksomhedsområder løbende kunne følge CO₂-udledningen og udviklingen heri samt monitorere på både lokale- og regionale indsatser.

Klimaregnskabet for 2023 vil indeholde anvisninger for, hvordan der på nuværende tidspunkt kan arbejdes med dynamisk opfølgning på klimaregnskabet og for hvilke udledningsområder, samt hvordan det bedst kan kommunikeres samlet ud.

Tværregionalt samarbejde

Der arbejdes på at lave en fælles metode for regionernes klimaregnskaber på tværs af de danske regioner. Dette især for at regionerne bedre kan sammenligne indbyrdes.

Der er dog visse udfordringer behæftet med en fælles metode, herunder at regionerne er organiseret forskelligt, og at regionerne i de seneste år har taget forskellige valg i forbindelse med udarbejdelse af egne klimaregnskaber.

Region Sjælland holder sig orienteret i det fællesregionale arbejde, som er forankret i Region Syddanmark og Danske Regioner.

Derudover arbejdes der på en fælles regional klimastyringsmodel, der skal synliggøre regionernes samlede CO₂-reduktion på baggrund af besluttede og gennemførte tiltag.

Tidsplan

Data, som skal danne grundlagt for 2023-regnskabet, vil være klar 1. kvartal 2024.
Administrationen forventer at kunne forelægge Klimaregnskab 2023 for udvalget den 17/6-2023.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning.

Fraværende

Gitte Simoni

Medlem

(A)

Bilag

.

Punkt 3: Orientering om arbejdet med klimatilpasning

EMN-2023-11076

Bilag

Vandet Kommer_ Danske Regioners syv anbefalinger til en national klimatilpasningsplan

3 (Åben) Orientering om arbejdet med klimatilpasning

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-11076

Dok ID: 11203985

Resumé

Regional Udvikling er godt i gang med Region Sjællands første klimatilpasningsprojekt Regions4Climate og skal snart begynde arbejdet med yderlige to projekter. Erfaringer fra andre regioner viser stort potentiale for klimatilpasningsprojekter på regionalt niveau. Fordi nogle klimaudfordringer løses bedst i en større sammenhæng på tværs af kommune- og regionsgrænser.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Region Sjælland har i snart et år arbejdet med klimatilpasning i Køge Bugt området som en del af det Europæiske forskningssamarbejde Regions4Climate. Desuden har Regionen, i samarbejde med SDU Climate Cluster og Professor Sebastian Mernild, sikret deltagelse i to yderlige klimatilpasningsprojekter: ClimatePol og POSEIDON.

Erfaringer fra de andre danske regioner viser, at klimatilpasning er en vigtig opgave inden for regionernes indsatser for bæredygtig regional udvikling. Regionale klimatilpasningsprojekter giver stor værdi for kommuner og lokale aktører, da det er muligt at angribe klimaudfordringer, som strækker sig på tværs af kommune- og regionsgrænser. Alvorlige klimahændelser som f.eks. stormflod fra havet eller oversvømmelser efter kraftigt regn stopper ikke ved administrative grænser og rammer ofte områder, der ligger fordelt på flere kommuner. Derfor giver det mening at finde løsninger på regionalt niveau, der omfatter større områder. F.eks. hele åløb, kyststrækninger eller fjorde.

Danske Regioner anbefalede allerede i 2021 (se *vedlagte* bilag: "Vandet Kommer") at udvikle regionale klimatilpasningsplaner, der skal bidrage til at skabe fælles regionale rammer for klimatilpasning, og som skal bidrage til at sikre at indsatserne for klimatilpasning i kommunerne koordineres.

Selvom regionerne ikke har en formel myndighedsopgave med klimatilpasning, kan regionerne, ligesom på flere andre regionale udviklingsområder, samle partnere om fælles visioner og indsatser, der skaber konkret forandring og værdi for borgerne. Regionerne er i den forbindelse en vigtig og velanset samarbejdspartner, der kan bidrage til, at konkrete løsninger bliver til virkelighed.

Finansiering af regionale klimatilpasningsindsatser kan søges gennem europæiske fonde som f.eks. LIFE programmet, HORIZON Europe eller InterReg programmer. Der er stor

opmærksomhed for klimatilpasning på det europæiske niveau, da klimatilpasning er en af de store missioner for den nuværende Kommission. Regionsrådet har i denne forbindelse tilsluttet sig EU's klimatilpasningsmission ved at underskrive missionens officielle støtteerklæring den såkaldte "Mission Charta".

Region Sjælland bliver løbende spurgt til deltagelse i forskellige klimatilpasningsprojekter. Administrationen vurderer og identificerer løbende de bedste projekter. Netop nu undersøges muligheden for at søge om EU-midler til at udvikle en klimarobusthedsplan for Region Sjælland, som skal skabe sammenhæng mellem de enkelte kommunale klimatilpasnings- og risikostyringsplaner.

Administrationen vil løbende orientere udvalget projektansøgninger på klimatilpasningsområdet.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning.

Fraværende

Gitte Simoni

Medlem

(A)

Bilag

1. Vandet Kommer_Danske Regioners syv anbefalinger til en national klimatilpasningsplan (DokID: 11204117 - EMN-2023-11076)

Punkt 4: Orientering om LIFE ACT ansøgning

EMN-2023-04131

4 (Åben) Orientering om LIFE ACT ansøgning

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-04131

Dok ID: 11203375

Resumé

De danske regioner er ved at komme i mål med deres fælles LIFE ACT ansøgning. Projektet skal støtte implementeringen af DK2020 planerne med midler fra EU LIFE programmet, og skal have et budget på 206 Mio kr. 60% af budgettet finansieres af EU støttemidler. Resten finansieres af de 5 regioner og 30 partnerkommune. Det endelige projektudkast sendes senest den 5. marts 2024. Hvis der kommer positivt svar fra EU, begynder projektperioden den 1. januar 2025.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Arbejdet med regionernes LIFE Act ansøgning går ind i den sidste fase.

LIFE Act er regionernes fælles ansøgning om midler fra EU LIFE programmet. Projektets formål er at støtte kommunernes implementering af DK2020 planerne over en projektperiode på 8 år, med start i 2025. LIFE Act skal realiseres i tæt parløb med Klimaalliancen, da begge partnerskaber har den samme målsætning.

Udvalget har den 8. juni 2023 udtrykt deres støtte til LIFE Act ansøgningen.

Udviklingen af indsatserne, budget og arbejdsplaner er gået ind i slutfasen. Ultimo januar 2024 skal de deltagende kommuner behandle sagen politisk, hvorefter projektsekretariatet afleverer det endelige projektforslag. Ansøgningsfristen er den 5. marts 2023. Hvis ansøgningen modtager positivt svar, begynder projektfasen den 1.1. 2025.

LIFE ACT partnerskabet skal bestå af 30 kommunerne, de fem regioner og en del associerede partnere. Styregruppen af partnerskabet vil bestå af 5 regionale repræsentanter og 5 repræsentanter fra deltagende kommuner. I projektperioden implementeres en lang række klimainsatser inden for reduktion (CO₂e besparelser) og klimatilpasning. Disse indsatser tager udgangspunkt i kommunernes DK2020 planer og udvikles i tæt samarbejde med kommunerne.

Projektbudgettet til hele partnerskabet ligger på ca. 206 Mio. kr., hvoraf ca. 60% er støtte fra EU LIFE programmet. Resten finansieres af de 30 kommuner og regionerne. Region Sjælland vil modtage EU støtte gennem projektet til ansættelse af 1 til 1½ årsværk om året i projektperioden, der forventes at være mellem 6 og 8 år.

Det endelige budget fastlægges i foråret 2024, når alle andre økonomiske partnere er endeligt bekræftet.

Udvalget orienteres igen, når det endelige projektforslag foreligger i efteråret 2024.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning.

Fraværende

Gitte Simoni

Medlem

(A)

Bilag

.

Punkt 5: Orientering om indsats mod PFAS forurening ved Tune

EMN-2022-02180

5 (Åben) Orientering om indsats mod PFAS forurening ved Tune

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2022-02180

Dok ID: 11202483

Resumé

Grundvandet i den vestlige del af Greve Kommune er forurennet med PFAS. Tune Vand er særligt hårdt ramt. Region Sjælland og Tune Vand har derfor indgået en samarbejdsaftale om håndtering af forureningen, så der fortsat kan leveres tilstrækkeligt rent vand til forbrugerne

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Udvalget blev på møde den 4. september 2023 orienteret om arbejdet med at beskytte grundvandet mod PFAS. Det er Tune Vand, som er hårdest ramt, og Region Sjælland har derfor prioriteret den grundvandsrettede indsats mod jordforurening i dette område, da risikoen og behovet er størst her.

Der skal skabes overblik over områdets mange PFAS forureninger, før der kan etableres en fokuseret oprensning, som er både økonomisk og miljømæssig bæredygtig. Det vil tage flere år at gennemføre, da der er mange mulige PFAS forureninger i området vest for Tune. Regionsrådet har i Budgetaftalen for 2024 øremærket 2 mio. kr. i 2024 til denne opgave.

På den korte bane er der behov for at fastholde forureningen, så den ikke spredes til andre vandforsyninger i området. Samtidigt skal drikkevandskvaliteten sikres i det vand, som Tune Vand sender ud til forbrugerne.

Tune Vand og Regions Sjælland har på den baggrund indgået en samarbejdsaftale, hvor:

- Region Sjælland sikrer, at forureningen ikke spredes ved at pumpe vand fra tre af Tune Vands forurenede borer. Afværgepumpning fra forurenede grundvandsboringer er den gængse metode til dette formål. Forureningen vurderes dels at stamme fra to konkrete punktkilder vest for Tune, hvilket gør det til en del af regionens opgave efter jordforureningsloven. Herudover kan der være forureningsbidrag fra nogle af de kilder, som endnu er ikke undersøgt.
- Normalt renser regionen vandet og leder det til spildevandsrensningsanlæg mod betaling af afledningsafgift. Alternativt til sø eller å, hvis der kan opnås udledningstilladelse. I samarbejdet med Tune Vand afhænder Region Sjælland vandet til Tune Vand, som renser og leverer vandet videre til forbrugerne. På den måde nyttiggøres det forurenede

vand. Greve Kommune har givet midlertidig tilladelse efter Vandforsyningsloven til at rense vandet frem til 2031. Rensningsanlægget forventes etableret i første del af 2024.

Tune Vand og Region Sjælland har haft et tæt samarbejde, og koordinerer eventuelle udmeldinger om løsningen.

Administrationen vil på mødet give en kort præsentation af elementerne i samarbejdet med Tune Vand.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning.

Fraværende

Gitte Simoni

Medlem

(A)

Bilag

.

Punkt 6: Godkendelse af Indsatsplan for jordforureningsområdet 2024

EMN-2023-08080

Bilag

Indsatsplan for jordforureningsområdet 2024_endelig

Høringssvar fra kommunerne og HOFOR

Svar på Guldborgsund Kommunes høringssvar til Indsatsplan 2024 mod jordforurening.docm

Svar på Lejre Kommunes høringssvar til Indsatsplan 2024 mod jordforurening.docm

Svar på Odsherred kommunes høringssvar til indsatsplan 2024 mod jordforurening

Svar på Sorø kommunes høringssvar til indsatsplan 2024 mod jordforurening

Svar på Køge kommunes høringssvar til indsatsplan 2024 mod jordforurening

Svar på HOFOR's høringssvar til indsatsplan 2024 mod jordforurening.docm

Svar på Vordingborg kommunes høringssvar til indsatsplan 2024 mod jordforurening

Svar på Roskilde kommunes høringssvar til Indsatsplan 2024 mod jordforurening.docm

6 (Åben) Godkendelse af Indsatsplan for jordforureningsområdet 2024

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-08080

Dok ID: 11199048

Resumé

"Indsatsplan 2024 for jordforureningsområdet" forelægges til politisk godkendelse i Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø efter offentlig høring. Der er kommet bemærkninger fra syv kommuner og vandforsyningsselskabet HOFOR. Indsatsplan 2024 fremsendes sammen med Indberetning 2023 om indsatsen på jordforureningsområdet til Miljøstyrelsen senere på foråret.

Indstilling

Administrationen indstiller, at "Indsatsplan 2024 for jordforureningsområdet" godkendes.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Regionsrådet skal ifølge jordforureningsloven hvert år udarbejde en indsatsplan for indsatsen mod jordforurening, hvori der redegøres for undersøgelse- og afværgeindsatsen for det kommende år. Den regionale indsats omfatter jf. lov om jordforurening punktkilder (koncentrerede forureninger), der er herreløse.

Regionsrådet har givet Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø kompetence til at godkende de årlige indsatsplaner for indsats mod jordforurening (jf. sag om delegation til stående udvalg).

Udvalget besluttede den 9. oktober 2023 at sende indsatsplanen for 2024 i offentlig høring.

I høringen er der kommet høringssvar fra Guldborgsund, Lejre, Odsherred, Sorø, Roskilde, Køge og Vordingborg kommuner samt vandforsyningsselskabet HOFOR.

Generelt er der tilfredshed med de overordnede prioriteringer på området samt en bekymring for, om der er midler nok til håndtering af de mange typer forurening. Herudover en række mere specifikke bemærkninger og spørgsmål.

Høringssvarene giver efter administrationen vurdering ikke anledning til at ændre den foreslåede indsatsplan. Høringssvarene og udkast til regionens svarbreve er *vedlagt* som bilag.

Der tilføjes dog en enkelt sag til oprensningslisten, fordi administrationen nu er klar til at påbegynde arbejdet med at forberede afværge af en pesticidforurening på Lolland. Der var på forhånd reserveret midler til en sag, og den er derfor tilføjet til planen efter høringen og indarbejdet i Indsatsplan 2024.

Strategiske pejlemærker for indsatsen i 2024:

- Opsporing af pesticidforurening, der truer grundvandet i særligt sårbare områder.
- Opsporing af frugtplantager, der kan have anvendt arsenholdige sprøjtemidler og DDT.
- Opsporing og håndtering af PFAS forurening, der udgør en risiko for Tune Vandværk.
- Opsporing af PFAS forurening, der truer grundvandet på brandstationer.
- Revurdering af boliggrunde med mulig PFAS forurening.
- Demonstrationsprojekter på testcenter for PFAS-forbindelser i Korsør.
- Undersøgelser og håndtering af lossepladser med størst eksplosionsrisiko, hvor arealanvendelsen samtidig er følsom.
- Implementering af en kommende PFAS handlingsplan.

Den nærmere beskrivelse af arbejdsområderne og en oversigt over budgetfordelingen fremgår af *vedlagte* "Indsatsplan 2024 – jordforureningsområdet".

Administrationen afsender svar til de indkomne høringsbreve, når indsatsplanen er godkendt politisk i udvalget.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Udvalget godkendte "Indsatsplan for jordforureningsområdet 2024".

Fraværende

Gitte Simoni

Medlem

(A)

Bilag

1. Indsatsplan for jordforureningsområdet 2024_endelig (DokID: 11220956 - EMN-2023-08080)
2. Høringssvar fra kommunerne og HOFOR (DokID: 11220896 - EMN-2023-08080)
3. Svar på Guldborgsund Kommunes høringssvar til Indsatsplan 2024 mod jordforurening.docm (DokID: 11206812 - EMN-2023-08080)
4. Svar på Lejre Kommunes høringssvar til Indsatsplan 2024 mod jordforurening.docm (DokID: 11206797 - EMN-2023-08080)
5. Svar på Odsherred kommunes høringssvar til indsatsplan 2024 mod jordforurening (DokID: 11206816 - EMN-2023-08080)

6. Svar på Sorø kommunes høringssvar til indsatsplan 2024 mod jordforurening (DokID: 11219738 - EMN-2023-08080)
7. Svar på Køge kommunes høringssvar til indsatsplan 2024 mod jordforurening (DokID: 11221479 - EMN-2023-08080)
8. Svar på HOFOR's høringssvar til indsatsplan 2024 mod jordforurening.docm (DokID: 11222715 - EMN-2023-08080)
9. Svar på Vordingborg kommunes høringssvar til indsatsplan 2024 mod jordforurening (DokID: 11206685 - EMN-2023-08080)
10. Svar på Roskilde kommunes høringssvar til Indsatsplan 2024 mod jordforurening.docm (DokID: 11224415 - EMN-2023-08080)

Punkt 7: Orientering om "Forureneren betaler princippet"

EMN-2021-01754

7 (Åben) Orientering om "Forureneren betaler princippet"

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2021-01754

Dok ID: 11202873

Resumé

"Forureneren betaler" er et centralt princip i miljølovgivningen. Det er derfor også et centralt princip i regionens strategi mod jordforurening. På mødet vil administrationen orientere om aktuelle sager, hvor Region Sjælland forfølger forureneren betaler princippet.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Det er et bærende princip i miljølovgivningen, at forureneren betaler. Princippet skal håndhæves inden regionens indsats efter jordforureningsloven iværksættes. Princippet er derfor også en central del af regionens strategi mod jordforurening 2021- 2030.

Administrationen arbejder løbende på at håndhæve princippet. Dette sker i tæt samarbejde med tilsynsmyndighederne.

På mødet vil administrationen orientere om aktuelle sager på området.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning.

Fraværende

Gitte Simoni
Flemming Damgaard Larsen

Medlem
Medlem

(A)
(V)

Bilag

.

Punkt 8: Orientering om olieforurening i Præstø

EMN-2023-10326

8 (Åben) Orientering om olieforurening i Præstø

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-10326

Dok ID: 11222023

Resumé

Orientering om olieforurening i Præstø by efter stormfloden. Administrationen har iværksat en undersøgelse af olieforureningens omfang for at afdække om forureningen har et omfang så den skal kortlægges som forurenede efter jordforureningsloven.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Stormfloden den 20. oktober 2023 oversvømmede dele af Præstø by. Oversvømmelsen har medført, at et større areal i byen blev belagt med oliefilm og medførte en kraftig lugt af olie. Vandet har været inde i flere huse og forurenede bygningsdele med olie.

Vordingborg Kommune har som myndighed håndteret sagen, genhuset boligejere ved behov og udførte i de første dage efter stormfloden en mindre undersøgelse af olieindhold i jord og bygninger.

Ved naturkatastrofer træder flere af de sædvanlige regler ud af kraft (forureneren betaler princippet). En jordforurening som følge af stormflod skal derfor håndteres via regionens kortlægning af jordforurening.

Administrationen har som en del af indsatsen mod jordforurening besluttet at tilbyde boligejere i området en undersøgelse af olieindholdet i jorden på deres grunde. Formålet er at undersøge, om der er en forurening af et omfang, der kan udgøre en sundhedsrisiko. Kan forureningen udgøre en sundhedsrisiko, skal grunden kortlægges som forurenede.

Undersøgelserne er gennemført i uge 49. Resultaterne er på vej ind og det tyder på, at stormfloden ikke har efterladt en større olieforurening i Præstø bymidte. Rapporten forventes først i januar måned.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med økonomi, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning.

Fraværende

Gitte Simoni

Medlem

(A)

Flemming Damgaard Larsen

Medlem

(V)

Bilag

.

Punkt 9: Orientering om æbleundersøgelsen

EMN-2023-03497

9 (Åben) Orientering om æbleundersøgelsen

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-03497

Dok ID: 11219385

Resumé

På baggrund af de mange sager med forurening på tidligere frugtplantager har regionen fået forespørgsler fra bekymrede borgere på, om det er sikkert at spise frugt fra disse arealer. Administrationen var ikke i stand til at få tilstrækkelig vejledning fra Fødevarestyrelsen, og har derfor valgt at undersøge et antal æbler og pærer for optag af forurening i frugten. Der er undersøgt frugt fra to arealer, der tidligere har været anvendt til frugtavl.

Undersøgelsen viser, at der ikke optages målelig forurening af arsen, DDT og nedbrydningsprodukterne af DDT. For øvrige metaller udtaler Fødevarestyrelsen, at indholdet er 10 gange lavere end det tilladte niveau i EU, hvis frugten skulle sælges.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Administrationen har de sidste par år undersøgt flere arealer, der tidligere har været anvendt til frugtavl, og har fundet indhold af arsen og DDT samt nedbrydningsprodukter heraf i jorden.

Disse fund har skabt bekymring hos ejerne i forhold til, om forureningen blev optaget i frugttræerne og dermed kunne forurene den hjemmedyrkede frugt.

Efter henvendelse til Fødevarestyrelsen viser det sig, at det ikke er muligt at få et klart svar på dette. Administrationen besluttede derfor i september måned at sætte en mindre undersøgelse i gang for at kunne vejlede borgerne bedre.

Administrationen har løbende været i dialog med Fødevarestyrelsen for at sikre, at resultaterne af undersøgelsen kan overholde Fødevarestyrelsens standarder.

Der er indsamlet i alt 20 kg frugt fra to tidligere frugtplantager. Frugten er undersøgt for arsen og DDT med nedbrydningsprodukter og tungmetaller.

Resultaterne viste, at der ikke kunne måles indhold af arsen, DDT med nedbrydningsprodukter, og at indholdet af tungmetaller er lavt.

Fødevarestyrelsen har vurderet resultaterne og udtalt følgende for så vidt angår tungmetallerne: ”De påviste indhold af stofferne er omkring ti gange lavere end det tilladte niveau i EU, hvis frugten skulle sælges i et supermarked. Der vil derfor ikke være nogen betænkeligheder ved at spise frugten”.

En glædelig besked til borgerne på de tidligere frugtplantager.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter der kræver særlig stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning.

Fraværende

Gitte Simoni

Medlem

(A)

Flemming Damgaard Larsen

Medlem

(V)

Bilag

.

Punkt 10: Afrapportering om status på tilsyn i råstofgrave 2023

EMN-2021-00177

10 (Åben) Afrapportering om status på tilsyn i råstofgrave 2023

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2021-00177

Dok ID: 11206137

Resumé

Region Sjælland har i 2023 fortsat haft stort fokus på tilsyn i råstofgrave. Dette for at sikre at vilkår overholdes, og at indvindingen af råstoffer sker med mindst mulig gene for omgivelserne. Der er i 2023 udført 131 tilsyn, hvilket er højere end det målsatte. Tilsynene har blandt andet ført til 25 håndhævelser, primært for mindre overtrædelser. Generelt er der godt styr på forholdene i grusgravene. Fremover laves naturbesigtigelser og feltundersøgelser i forbindelse med VVM screeninger af alle nye råstofansøgninger.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø orienteres om antal tilsyn og håndhævelser i 2023.

Der er i øjeblikket 67 råstofgrave i Region Sjælland med i alt 86 gældende gravetilladelser (en grav kan have flere tilladelser).

Region Sjælland prioriterer fortsat hyppige tilsyn i råstofgravene for at sikre, at vilkår i tilladelserne overholdes, og omgivelserne påvirkes mindst muligt. I 2023 er der udført 131 tilsyn, hvilket er noget over det målsatte. Tilsynsfrekvensen fra de seneste fire år fastholdes med et årligt ordinært tilsyn i de store råstofgrave og hvert andet år i de mindre grave.

I de 14 råstofgrave, der modtager jord udefra (§52-dispensationer), udføres mindst et årligt tilsyn, målrettet forholdene efter jordforureningsloven.

Tilsynstype	Mål for 2023	Udført i 2023	Tilsyn i 2022	Tilsyn i 2021	Mål for tilsyns-hyppighed
Ordinære tilsyn i store råstofgrave	8	8	8	8	Hvert år
Ordinære tilsyn i mindre råstofgrave	35	39	33	31	Hvert 2. år
Ekstraordinære tilsyn: - opfordret/uopfordret: - grave med særlig fokus:	50* 0	70 0	52 6	59 34	Efter behov
§52 tilsyn	14	14	18	20	Årligt samt efter behov
I alt	107*	131	117	152	

Behovet for tilsyn vurderes løbende, og antallet kan derfor variere i forhold til de anslåede mål fra år til år.

Hvad har tilsynene medført – håndhævelser og andet

Overordnet sikrer tilsynene kontrol med overholdelsen af tilladelsernes vilkår og giver god dialog med indvinderne. Det betyder også, at borgerne ved, at der bliver reageret på de forhold, der betyder noget for dem, og den virkelighed de oplever.

Regionens tilsyn har i 2023 givet anledning til 25 håndhævelser, primært for mindre forhold. 3 påbud er givet ved overtrædelse af gravegrænser, ét ved ulovlig tilkørsel af en mindre jordmængde til en grusgrav. Der er givet 8 indskærpelser – 5 af disse i en enkelt grusgrav for vilkårsbrud omkring opbevaring af kemikalier og brændstof, olispild og reparation af maskiner. Andre indskærpelser blev givet for manglende kontrol med importeret råstof og ikke lovliggjort salg af muld. 15 henstillinger blev givet for forhold som dårlig markering af gravegrænser, overtrædelser af driftstider, oliespild, håndtering og placering af brændstof og ufuldstændig støjvold. Fælles for alle håndhævelser er, at de bliver efterkommet.

En del af årets ekstraordinære tilsyn har været relateret til efterbehandling i råstofgrave, som løbende udføres og efterfølgende vurderes af regionen. Efterbehandlingsplaner er retningsgivende. Overordnet skal planerne følges, men der kan løbende opstå nye ønsker fra indvinderne af hensyn til lodsejeres eller naboers interesser, naturindhold, sikkerhed eller andet.

Tidligere års forhøjede fokus på enkelte grave med særlige problematikker og bevågenhed blev i 2023 afløst af en udvidet fokus på støv- og støjsituationen i de forventeligt tørre sommermåneder. Støvproblemerne var dog størst i juni. Juli og august viste sig at blive relativt våde måneder, og det medførte færre støvgener.

VVM screening og undersøgelser

Ud af de 70 ekstraordinære tilsyn er 10 udført som besigtigelser og feltundersøgelse af lokaliteter, hvor der er ansøgt om indvindingstilladelse.

Feltundersøgelserne skal bidrage til regionens VVM-screening og screening efter habitatbekendtgørelsen af projektet.

Miljø- og fødevareklagenævnet har skærpet sin praksis på området. Den ændrede vægtning af naturvurderinger, og de omfattende hensyn der kræves til bilag IV-arter, medfører, at Region Sjælland har skærpet fokus på området. Som udgangspunkt udføres 3 besigtigelser på ansøgte arealer, medmindre det vurderes at færre besigtigelser er nok. Vurderingen af naturindhold, og særligt habitatets egnethed og tilstedeværelse af bilag IV-arter, er centralt i regionens VVM-screening. Feltsæsonen er typisk i og forud for yngletiden i forår og forsommer, dvs. april-juni. Derfor er der i et nyhedsbrev opfordret til, at råstofansøgninger indsendes i god tid inden feltsæsonen, så besigtigelser kan udføres på det rigtige tidspunkt og så forsinkelser i sagsbehandlingen undgås.

§52

I 14 grusgrave, nuværende og tidligere, er der dispensation til modtagelse af ren jord. Jorden skal forundersøges inden modtagelse i graven og stikprøveanalyseres efter modtagelse i graven. Modtagerne følger en instruks for egenkontrol og stikprøver. Alle jordlæs, der ikke opfylder vilkår for forhåndsgodkendelse ved ankomsten, skal afvises. Afvises jorden, skal den anvisende kommune orienteres med henblik på anvisning af alternativ anvisning af den afviste jord. I tvivlstilfælde vil modtager kontakte regionen for vurdering af jordpartier inden modtagelse i graven.

Regionens tilsyn laver stikprøvekontrol af analyserapporter for modtaget jord. Ingen tilsyn i 2023 har givet anledning til anmærkninger i forhold til modtaget jord.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særlig stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning.

Fraværende

Gitte Simoni
Flemming Damgaard Larsen

Medlem
Medlem

(A)
(V)

Bilag

.

Punkt 11: Godkendelse af arbejdsplan 2024

EMN-2023-06607

Bilag

Udkast arbejdsplan 2024

11 (Åben) Godkendelse af arbejdsplan 2024

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-06607

Dok ID: 11204506

Resumé

Udkast til arbejdsplan for 2024 Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø forelægges med henblik på godkendelse.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget godkender arbejdsplan for 2024.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Udvalgets møder struktureres ud fra en arbejdsplan, der løbende tilpasses i dialog med udvalgets formandskab og efter ønske fra udvalget. Arbejdsplanen er bygget op med afsæt i udvalgets virkefelt og tidligere drøftelser i udvalget. Øvrige relevante sager inden for udvalgets område vil blive tilføjet arbejdsplanen løbende.

Arbejdsplanen har således en dynamisk karakter og vil løbende blive tilpasset, hvis der opstår væsentlige aktuelle sager, eller det hen af vejen giver mere mening at ændre rækkefølgen i temaerne.

Administrationen har med afsæt i drøftelser i Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø på møde den 4. december 2023 udarbejdet et udkast til arbejdsplan for 2023. Udkast er *vedlagt*.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Udvalget godkendte arbejdsplan 2024.

Udvalget ønsker at fremrykke tema om ”Indkøb som driver for grøn omstilling”.

Fraværende

Gitte Simoni

Flemming Damgaard Larsen

Medlem

Medlem

(A)

(V)

Bilag

1. Udkast arbejdsplan 2024 (DokID: 11204560 - EMN-2023-06607)

Punkt 12: Beslutning om mulig ændring af starttidspunkt for udvalgets møder

EMN-2023-06607

12 (Åben) Beslutning om mulig ændring af starttidspunkt for udvalgets møder

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-06607

Dok ID: 11204585

Resumé

Udvalgsmedlem Flemming Damgaard Larsen har anmodet om at begyndelsestidspunkterne for udvalgmøder i Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø i 2024 rykkes til kl.14.30 eller evt. kl.14.00. Med sagen lægges der op til, at udvalget beslutter, om starttidspunkt for udvalgets møder i 2024 skal ændres.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget beslutter, om starttidspunkt for udvalgets møder skal ændres i 2024.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Udvalgsmedlem Flemming Damgaard Larsen har anmodet om, at udvalget beslutter, hvorvidt begyndelsestidspunkterne for udvalgmøder i Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø i 2024 rykkes til kl.14.30 eller evt. kl.14.00.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Udvalget besluttede at fastholde den nuværende mødeplan.

Fraværende

Gitte Simoni

Medlem

(A)

Bilag

.

Punkt 13: Aktuelle sager

EMN-2023-06607

Bilag

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 20.12.2023 om Region Hovedstadens Råstofplan 2016 og 2020

13 (Åben) Aktuelle sager

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-06607

Dok ID: 11007193

Resumé

.

Indstilling

.

Sagsfremstilling

Region Hovedstadens råstofplan hjemvist

Miljø- og Fødevareklagenævnet har med *vedlagte* afgørelse d. 20. december 2023 hjemvist hele Region Hovedstadens Råstofplan 2016/2020 til fornyet behandling. Den primære begrundelse for hjemsendelsen er, at der i et graveområde, L2 Ledøje Vest, er indsat en forudsætning om trafikforhold. Nævnet finder, dette er en væsentlig retslig mangel, da regulering af trafikmæssige forhold ikke kan hjemles i råstofloven. Afslutningsvis bemærker nævnet, at ved fornyet sagsbehandling bør Region Hovedstaden vurdere en anden retningslinje, som handler om hensyn til naboer og lokalsamfund. Nævnet finder ikke i sig selv, at dette er et sagligt hensyn, som kan varetages efter råstofloven. Miljø- og Fødevareklagenævnet har i Region Hovedstadens klagesag behandlet 1 af 12 klager.

Økonomi

.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Sagen drøftet.

Fraværende

Gitte Simoni
Flemming Damgaard Larsen

Medlem
Medlem

(A)
(V)

Bilag

1. Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 20 12 2023 om Region Hovedstadens Råstofplan 2016 og 2020 (DokID: 11243091 - EMN-2020-30342)

Punkt 14: Næste møde

EMN-2023-06607

14 (Åben) Næste møde

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-06607

Dok ID: 11007206

Resumé

.

Indstilling

.

Sagsfremstilling

Næste møde afholdes mandag d. 11. marts 2024 kl. 15.00 – 18.00.

Økonomi

.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

.

Fraværende

Gitte Simoni

Flemming Damgaard Larsen

Medlem

Medlem

(A)

(V)

Bilag

.

Punkt 15: Godkendelse af deltagelse ved møde i Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø mandag den 15. januar 2024

EMN-2023-06607

15 (Åben) Godkendelse af deltagelse ved møde i Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø mandag den 15. januar 2024

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-06607

Dok ID: 11007213

Resumé

.

Indstilling

.

Sagsfremstilling

.

Økonomi

.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

.

Fraværende

Gitte Simoni

Medlem

(A)

Bilag

.

